

**Sezona 2015/2016**

Petak, 20. maj 2016. godine  
Zadužbina Ilije M. Kolarca u 20 časova

Ciklus: **Za znalce**

Dirigent: **Hans Graf**  
Solista: **Nenad Janković**, fagot

Program:

**J. N. Humel:** *Veliki koncert* za fagot i orkestar

*Allegro moderato*  
*Romanza. Andantino e cantabile*  
*Rondo. Vivace*

Trajanje: oko 30 minuta

\*\*\*

**A. Brukner:** Simfonija br. 6 u A-duru

*Maestoso*  
*Adagio: Sehr feierlich*  
*Scherzo: Nicht schnell*  
*Finale: Bewegt, doch nicht zu schnell*

Trajanje: oko 54 minuta

Koncertmajstor: **Miroslav Pavlović**

Stvaralaštvo Johana Nepomuka Humela (1778-1837) prepoznato je u široj javnosti po izrazito malom broju dela. Ipak, ovaj daroviti muzičar, pijanista i kompozitor, ostao je u senci drugih velikih umetnika epohe klasicizma i početka romantizma sa kojima je sarađivao – Mocarta, kod kojeg je učio i Hajdna, koji je bio kapelmajstor dvorskog orkestra princa Esterhazija u kojem je Humel bio koncertmajstor. Kasnije se i sam našao na mestu kapelmajstora u Štutgartu i Vajmaru. Zahvaljujući njemu, u Vajmar su dolazili vodeći muzičari, koji su učinili da taj grad postane jedan od najvećih muzičkih centara Evrope.

Veoma malo podataka o okolnostima nastanka ovog koncerta je danas poznato. Nema saznanja kada je delo nastalo, kao ni o broju opusa, osim da je posveta upućena izvesnom Grisbaheru. Kako u to doba nije bilo fagotiste pod tim imenom, pretpostavlja se da je delo posvećeno Grisbaheru, klarinetisti i vođi hora i ansambla duvača u Beču, kojeg je upoznao tokom svog boravka u tom gradu 1811-1816. godine. To nas upućuje i na taj okvirni vremenski period kada je delo moglo da nastane. Humelov stil *Velikog koncerta* u skladu je sa karakteristikama vremena u kojem je stvarao. Tako se prepoznaju uticaji njegovih učitelja Hajdna i Mocarta, i savremenika Betovena. Solo deonica je bogata i za uobičajene standarde izuzetno zahtevna, a formalna šema je koncipirana dosta tradicionalno – prvi i drugi stav su u sonatnoj formi, dok je treći stav u obliku ronda.

Anton Brukner (1824-1896) je na svojoj Šestoj simfoniji radio od 1879. do 1881, a revidirao je i pripremio konačnu verziju za izvođenje tek 1894. godine. Delo koje je posvetio supruzi i svojim stanodavcima u Beču, Brukner je smatrao najsmelijom od svojih jedanaest simfonija. Dva središnja stava prvi put je 1883. godine izvela Bečka filharmonija pod upravom Vilhelma Jana, a kompletnu simfoniju je, u značajno redukovanoj formi, 26. februara 1899. godine sa istim orkestrom izveo Gustav Maler, tri godine nakon Bruknerove smrti. Integralna verzija Simfonije br. 6 izvedena je tek 1901. godine u Štutgartu.

Iako se smatra jednim od najuspelijih Bruknerovih simfonijskih dela, Simfonija br. 6 se, za razliku od *Četvrte* ili *Sedme*, ne nalazi često na standardnom koncertnom reperotaru. Jedan od razloga je verovatno i veoma kompleksna ritmička struktura uvodnog stava koja ovo delo čini komplikovanim za izvođenje, ali i činjenica da finalni stav zapravo donosi antiklimaks i odaje utisak inferiornosti u odnosu na prethodna tri. Prvi stav počinje ritmičkim obrascem koji donose violine i sadrži tri najznačajnije teme, čiji razvoj kulminira u trijumfalnoj *Codi*. Drugi stav, *Adagio*, komplementaran prvom i po trajanju i po tome što donosi tri različite teme, završava se mirnom *Codom* zasnovanom na materijalu prve teme. Treći stav, *Skerc*, je ples trodelnog metra, dok materijal Trija predstavlja kulminaciju stava. Finale jasnije osvetljava remećenje tonalnosti koje je u prva tri stava primetno samo u naznakama. Posle repriziranja glavnih tema čitave simfonije i višestrukih kolebanja tonaliteta Brukner se, kako bi naglasio kraj dela, vraća na uvodnu temu, koja se iznosi, ovog puta nedvosmisleno, u početnom tonalitetu.

**Danica Maksimović**